

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра обліку і аудиту

06-02-273М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та завдання до практичних, лабораторних занять
та самостійної роботи з дисципліни
«АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(та скорочені навчальні плани) за освітньо-професійною
програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і
оподаткування» денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 1 від 04.01.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки та завдання до практичних, лабораторних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «аналіз господарської діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (та скорочені навчальні плани) за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Міклуха О. Л. – Рівне : НУВГП, 2021. – 31 с.

Укладач: Міклуха О. Л., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту.

Відповідальна за випуск: Позняковська Н. М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку та аудиту.

Керівник групи забезпечення спеціальності: Позняковська Н. М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку та аудиту.

© О. Л. Міклуха, 2021
© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Змістовий модуль 1. Організація і методика аналізу фінансових результатів та фінансового стану підприємства	6
Тема 1. Теоретичні засади аналізу господарської діяльності підприємства.	6
Тема 2. Аналіз фінансового стану підприємства	9
Тема 3. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів підприємства.	12
Тема 4. Аналіз грошових коштів	17
Тема 5. Аналіз власного капіталу	18
Змістовий модуль 2. Аналіз ресурсів підприємства та їх використання	21
Тема 6. Аналіз виробничої програми підприємства	21
Тема 7. Аналіз трудових ресурсів.	22
Тема 8. Аналіз основних засобів підприємства	25
Тема 9. Аналіз запасів підприємства	28
Список рекомендованої літератури	30

ВСТУП

Методичні вказівки підготовлені відповідно до затвердженої робочої програми обов'язкової навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності», стандарту вищої освіти, затвердженого наказом МОНУ №1260 від 19 листопада 2018 року, освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування», навчального плану підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», що стосується підготовки здобувачів першого освітнього рівня (бакалавр) на підставі документа про повну середню освіту, та скороченого начального плану підготовки на підставі ОКР «Молодший спеціаліст», ОС «Молодший бакалавр».

Метою дисципліни є набуття практичних навичок щодо організації та методики проведення аналізу діяльності суб'єктів господарювання. Завданням навчальної дисципліни є практика застосування математичних та статистичних прийомів і методів аналізу господарської діяльності підприємств. Предмет навчальної дисципліни – господарська діяльність підприємства. В результаті вивчення курсу студент повинен знати методичні прийоми аналізу господарської діяльності підприємства; розуміти основи методики аналізу господарської діяльності підприємства.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні вміти - використовуючи дані фінансової та статистичної звітності, комп'ютерну техніку, статистичні методи оброблення інформації:

- забезпечувати інформаційну базу даних;
- застосовувати раціональну методику аналізу господарської діяльності;
- організовувати аналітичну роботу.
- аналізувати: – стан, рух та ефективність використання ресурсів підприємства;
- узагальнювати результати аналізу фінансового стану та фінансових результатів;
- готувати висновки та пропозиції з оптимізації фінансового стану та фінансових результатів підприємства

Вивчення дисципліни «Аналіз господарської діяльності» надасть можливість здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня оволодіти наступними компетентностями:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність до систематизації, узагальнення та інтерпретації інформації про господарську діяльність суб'єктів господарювання для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;

- застосовувати знання з аналізу господарської діяльності в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

- демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Результати навчання: після вивчення дисципліни студент повинен бути здатним: володіти методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, розуміти особливості практики здійснення аналізу діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Для досягнення цієї мети за кожною темою навчальної дисципліни підібрані відповідні завдання, виконання яких передбачено як під час аудиторних занять під керівництвом викладача, так і під час самостійної роботи. Перелік рекомендованої літератури допоможе у виконанні завдань. Розподіл завдань між аудиторною та самостійною роботою, а також між здобувачами здійснює викладач під час занять.

Перед практичними заняттями слід опрацювати теоретичний матеріал за відповідною темою, використовуючи Методичні вказівки та рекомендовану літературу.

Оцінювання навчальних досягнень студентів проводиться під час контролю за виконанням завдань на заняттях, перевірки завдань, визначених для самостійного виконання, та шляхом усного опитування за шкалою, наведеною у табл. 1 та у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Організація і методика аналізу фінансових результатів та фінансового стану підприємства

Тема 1. Теоретичні засади аналізу господарської діяльності підприємства.

1. Значення аналізу господарської діяльності підприємства для ефективного управління підприємством.

2. Предмет, об'єкти аналізу господарської діяльності підприємства.

3. Метод і методика аналізу господарської діяльності підприємства.

4. Прийоми аналізу господарської діяльності підприємства.

Основні поняття: предмет, об'єкти економічного аналізу, прийом групування, прийоми елімінування, спосіб абсолютних різниць, спосіб відносних різниць, ланцюговий спосіб.

Завдання 1. Зробити факторний аналіз за допомогою прийомів абсолютних різниць, відносних різниць, ланцюгових підстановок використовуючи Звіт про фінансовий стан та наведений нижче приклад. Зробити висновки.

Таблиця 1

Аналіз динаміки коефіцієнта незалежності Транспортної компанії «Транс-Кон, за 2018-2019 роки, тис.грн.

Показники	31.12.18р.	31.12.19р.	Відхилення	
			Абсолютне (+;-)	Темпи росту (%)
Власний капітал	594,2	628,6	34,4	105,8
Валюта балансу	4705	7359	2654,0	156,4
Коефіцієнт незалежності, %	12,6	8,5	-4,1	

Оскільки коефіцієнт незалежності був недостатній, мав негативну динаміку, дослідимо вплив факторів на його зміну методом ланцюгових підстановок у таблиці 2

Таблиця 2

Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта незалежності Транспортної компанії «Транс-Кон, методом ланцюгових підстановок за 2018-2019 роки

№ пп	Фактори		Коефіцієнт незалежності	Вплив факторів	
	Власний капітал	Валюта балансу			
0	594,2	4705	12,6	-	
1	628,6	4705	13,4	13,4-12,6= +0,8	Зміна власного капіталу
2	628,6	7359	8,5	8,5-13,4= - 4,9	Зміна валюти балансу
Загальний вплив факторів				-4,1	

З проведених розрахунків видно, що зростання на 34,4 тис.грн. власного капіталу вплинуло на зростання коефіцієнта незалежності на 0,8%.

Однчасне збільшення валюти балансу на 2654 тис.грн. спричинило зниження коефіцієнта незалежності на 4,9%.

В цілому обоє фактори подіяли на зниження коефіцієнта незалежності на 4,1% що оцінюють негативно.

Контрольні питання:

1. Основні методичні прийоми в економічному аналізі.
2. Прийом групування, його роль в економічному аналізі.
3. Елімінування і застосування його в економічному аналізі.
4. Види відносних та середніх величин.
5. Балансовий метод: особливості застосування в економічному аналізі.
6. Використання графіків та діаграм в економічному аналізі.

Тести

1. При проведенні факторного аналізу методом відносних різниць використовують:

- A. темпи росту показників
- B. абсолютну різницю між значеннями показників звітного і минулого періоду
- C. поступову заміну значень показників минулого періоду значеннями цих показників за звітний період
- D. питому вагу
- E. темпи приросту показників

2. Прийоми елімінування в економічному аналізі включають:

- A. прийом порівняння
- B. прийом абсолютних різниць, відносних різниць, ланцюгових підстановок
- C. графічний прийом
- D. балансовий прийом
- E. ряди динаміки

3. Виберіть вірне визначення основної мети аналізу господарської діяльності

- A. проведення ретроспективного аналізу
- B. визначення тенденцій зміни окремих чинників
- C. сприяння прийняттю об'єктивних управлінських рішень
- D. надання інформації
- E. упорядкування даних

4. Причина, яка впливає на певний результат (наслідок) - це:

- A. резерв
- B. індукція
- C. фактор
- D. дедукція
- E. синтез

5. Графічний метод використовується для:

- A. вивчення об'єктивних закономірностей розвитку складних систем
- B. наочності та спрощення процесу розуміння тенденцій розвитку господарських процесів
- C. вивчення показників, які знаходяться у графах аналітичних таблиць

- D. вивчення сталих та рухомих явищ
 E. визначення тісноти зв'язку

Тема 2. Аналіз фінансового стану підприємства.

1. Аналіз активів підприємства.
2. Аналіз зобов'язань та власного капіталу.
3. Аналіз оборотності оборотних активів.
4. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
5. Аналіз показників ліквідності підприємства

Основні поняття: майно підприємства, ліквідність активів, показники ліквідності, швидколіквідні активи, активи утрудненої ліквідності, середньоліквідні активи, тривалість обігу оборотних активів, оборотність оборотних активів, показники фінансової стійкості

Завдання 1. Провести аналіз коефіцієнтів ліквідності підприємства. Заповнити таблицю, побудувати графіки, використовуючи Звіт про фінансовий стан та наведений нижче приклад. Зробити висновки.

Таблиця 3

Аналіз показників ліквідності приватного підприємства «Текстиль-Захід» за 31.12.16-31.12.18 роки, грн.

Показники	31.12.17	31.12.18	Абс.відх .(+;-)	Темпи росту(%)
Оборотні активи	5316,7	4088,4	-1228,3	76,9
Поточні зобов'язання	2311	1029,6	-1281,4	44,6
Гроші та їх еквіваленти	6,2	196,2	190,0	3164,5
Запаси	2425,6	1652,9	-772,7	68,1
Коефіцієнт загальної ліквідності, грн./грн.	2,3	4,0	1,7	172,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності, грн./грн.	0,003	0,191	0,188	6352,0
Коефіцієнт швидкої ліквідності, грн./грн.	1,25	2,37	1,12	189,2

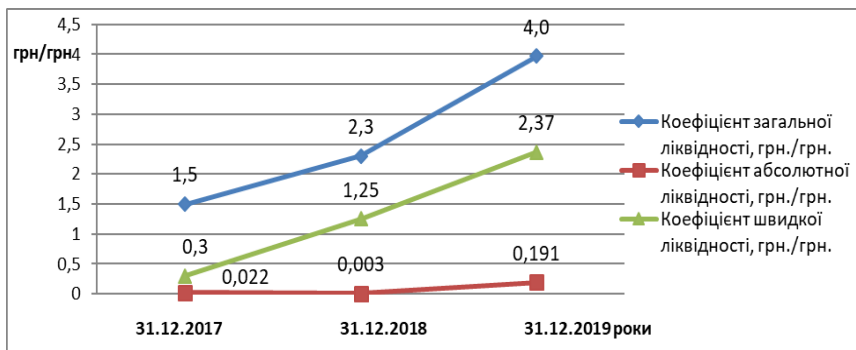

Рис.1. Динаміка коефіцієнтів ліквідності приватного підприємства «Текстиль-Захід» за 31.12.16-31.12.18 роки

Аналіз показників ліквідності приватного підприємства «Текстиль-Захід» свідчить, що поточні активи підприємства перевищують поточні зобов'язання, що оцінюється позитивно. Позитивно оцінюється зростання загальної платоспроможності у 2019 на 1,7грн/грн. Коефіцієнт загальної ліквідності перевищував нормативне значення станом на кінець 2019 року. Це спричинено зайвим накопиченням коштів на поточному рахунку та зниженням кредиторської заборгованості. Коефіцієнт швидкої ліквідності станом на кінець 2019 року зріс на 1,12 грн./ грн. і наблизився до нормативного значення.

Завдання 2. Провести аналіз активів за ступенем ліквідності. Заповнити таблицю 4, використовуючи Баланс. Зробити висновки.

Таблиця 4

Аналіз структури і динаміки активу балансу за ступенем ліквідності, тис.грн.

Показники	На кінець минулого року	На кінець звітного року	+; -	%
Валюта балансу				
Кошти утрудненої ліквідності				
у % до валюти балансу				

Кошти середньої ліквідності				
у % до валюти балансу				
Кошти швидкої ліквідності				
у % до валюти балансу				

Завдання 3. Зробити аналіз обіговості оборотних активів підприємства. Заповнити таблицю 5, використовуючи Баланс і Звіт про фінансові результати. Зробити висновки.

Таблиця 5

Аналіз обіговості оборотних активів

Показники	Минулий рік	Звітний рік	+, -	%
Середні залишки оборотних активів				
Виручка від реалізації продукції				
Тривалість обігу, дні				
Коефіцієнт обіговості				

Контрольні питання:

1. Назвати завдання аналізу фінансового стану підприємства.
2. Вказати порядок розрахунку та економічний зміст показників абсолютної ліквідності, швидкої ліквідності, загальної ліквідності
3. Вказати нормативні значення показників абсолютної ліквідності, швидкої ліквідності, загальної ліквідності
4. Вказати порядок розрахунку та економічний зміст показника тривалість обігу оборотних активів
5. Які можливі шляхи прискорення обігу оборотних активів Ви знаєте?

Тести

1. Якщо грошові кошти та їх еквіваленти становлять 40 тис. грн., а поточні зобов'язання 200 тис. грн., то коефіцієнт абсолютної ліквідності

- A. 50%
- B. 80%

- C. 20%
- D. 200%
- E. 8%

2. Якщо оборотні активи становлять 4000 тис. грн., а поточні зобов'язання 2000 тис. грн., то коефіцієнт загальної ліквідності має значення:

- A. 50%
- B. 80%
- C. 20%
- D. 200%
- E. 5%

3. Якщо за даними балансу гроші кошти та їх еквіваленти на початок періоду становлять 20 тис грн, а поточні зобов'язання 650 тис грн, то коефіцієнт абсолютної ліквідності

- A. 32.5, що є більше нормативного значення
- B. 3.1%, що є менше нормативного значення
- C. 20%, що є в межах нормативного значення
- D. 0.031, що є більше нормативного значення
- E. 130% що є більше нормативного значення

4. Визначити тривалість обігу оборотних активів якщо – період 360 днів, середні оборотні активи 40000 тис грн, чистий дохід 15000:

- A. 960 днів
- B. 135 днів
- C. 135 оборотів
- D. 960 оборотів
- E. 111,1 днів

Тема 3. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів підприємства.

1. Аналіз формування доходів і витрат підприємства від різних видів діяльності.
2. Аналіз операційних витрат за економічними елементами.
3. Методика аналізу рентабельності підприємства

Основні поняття: доходи, витрати, елементи операційних витрат, собівартість, чистий прибуток, збиток, чистий дохід, рентабельність продукції.

Завдання Заповнити таблицю, побудувати графіки, використовуючи Звіт про фінансові результати та наведений нижче приклад. Зробити висновки.

Таблиця 6

Аналіз динаміки фінансових результатів діяльності ПАТ «Консис», за 2018-2019 роки, тис. грн.

Показники	2018рік	2019 рік	Відхилення	
			Абсолютне (+;-)	Темпи росту (%)
Чистий дохід від реалізації продукції	5696,4	16562,6	10866,2	290,8
Інші операційні доходи	690,2	1032,2	342,0	149,6
Інші доходи	52,6	67,1	14,5	127,6
Разом доходи	6439,2	17661,9	11222,7	274,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4337,3	13426,1	9088,8	309,5
Інші операційні витрати	2002,1	2370,2	368,1	118,4
Інші витрати				
Разом витрати	6339,4	15796,3	9456,9	249,2
Фінансовий результат до оподаткування	99,8	1865,6	1765,8	1869,3
Податок на прибуток	17,9	335,8	317,9	1876,0
Чистий прибуток (збиток)	81,9	1529,8	1447,9	1867,9

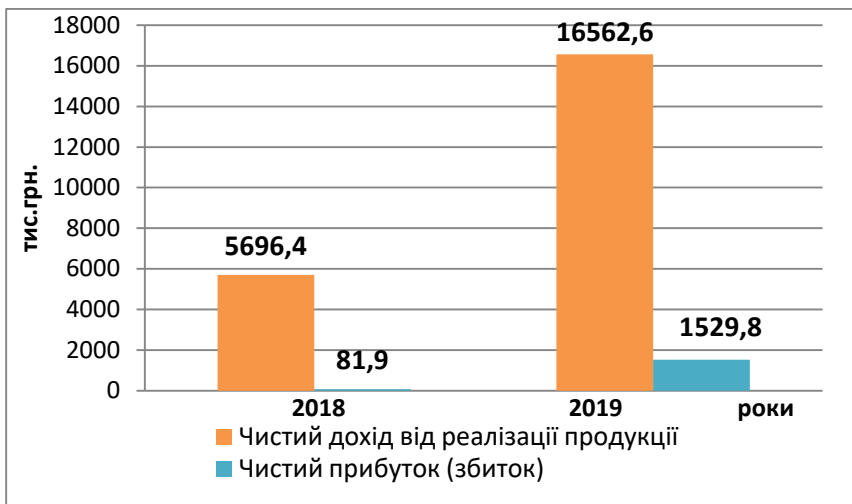

Рис.2. Динаміка фінансових результатів ПАТ «Консис», за 2018-2019 роки, тис. грн.

Згідно з даними таблиці видно, що Чистий дохід від реалізації продукції має тенденцію до зростання. У 2019 році в порівнянні з 2018 роком, його значення зросло на 10866,2 тис.грн., або на 190,8 %. Це може свідчити про збільшення кількості клієнтів, збільшення обсягів виробництва. Собівартість реалізованої продукції зросла у 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 9088,8 тис.грн., або на 209,5 %. Негативно оцінюють перевищення темпів росту собівартості над темпами росту Чистого доходу від реалізації продукції.

На протязі досліджуваного періоду підприємство є прибутковим, чистий прибуток зріс на 1447,9 тис.грн. Можна зробити висновки про розвиток підприємства.

Завдання 2. Провести аналіз рентабельності. Заповнити таблицю 7, використовуючи Звіт про фінансові результати. Зробити висновки.

Таблиця 7

Аналіз динаміки рентабельності, тис.грн.

Показники	Минулий рік	Звітний рік	+; -	%
Чистий прибуток				
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг, товарів)				
Середньорічна вартість майна підприємства				
Рентабельність використання майна підприємства, %				
Рентабельність продукції, %				

Завдання 3. Провести аналіз операційних витрат підприємства. Заповнити таблицю 8, використовуючи Звіт про фінансові результати. Зробити висновки.

Таблиця 8

Аналіз структури і динаміки операційних витрат підприємства, тис.грн.

Показники	Минулий рік	Звітний рік	+; -	%
Витрати, всього				
Матеріальні витрати				
у % до всього витрат				
Витрати на оплату праці				
у % до всього витрат				
Амортизація				
у % до всього витрат				
Відрахування на соц. заходи				
у % до всього витрат				
Інші витрати				
у % до всього витрат				
Чистий прибуток				
Рентабельність операційних витрат				

Контрольні питання:

1. Назвати джерела інформації для аналізу доходів і витрат
2. Вказати завдання аналізу доходів і витрат
3. Визначити економічну сутність та порядок розрахунку показників рентабельності

Тести

1. Чистий прибуток становить 500 тис. грн., собівартість 2000 тис. грн. Рентабельність витрат:

- A. 25%
- B. 4%
- C. 1500 тис. грн.
- D. 40 грн/грн
- E. 2500 тис. грн.

2. Визначальним джерелом для аналізу рентабельності підприємства є:

- A. Баланс (Звіт про фінансовий стан)
- B. Звіт про фінансові результати
- C. Звіт про рух грошових коштів
- D. Звіт про власний капітал
- E. Звіт про управління

3. Рентабельність продукції підприємства в минулому році становила 20%, а в звітному 15%

- A. динаміка показника є негативною
- B. динаміка показника є позитивною
- C. необхідні додаткові дані для відповіді
- D. неможливо визначити
- E. динаміка показника свідчить про покращення рентабельності

4. На зростання рентабельності майна підприємства впливає:

- A. зростання вартості майна підприємства
- B. зменшення частки джерел власних коштів у валюті балансу
- C. збільшення чистого прибутку
- D. неможливо визначити
- E. зниження чистого прибутку

5. Зростання чистого доходу від реалізації свідчить про:

- A. зростання чисельності працюючих

- В. зростання обсягів реалізації продукції
- С. збільшення вартості майна підприємства
- Д. неможливо визначити
- Е. збільшення вартості основних засобів підприємства

Тема 4. Аналіз грошових коштів.

1. Аналіз надходження та витрачання грошових коштів від різних видів діяльності.
2. Аналіз чистого руху коштів.
3. Аналіз ефективності грошових потоків.

Основні поняття: ефективність грошових потоків, чистий рух коштів від операційної діяльності, чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, чистий рух коштів від фінансової діяльності, чистий рух грошових коштів за звітний період

Завдання. Зробити аналіз чистого руху коштів підприємства. Заповнити таблицю 9, використовуючи Звіт про рух грошвих коштів. Зробити висновки.

Таблиця 9

Аналіз чистого руху коштів

Показники	Минулий рік	Звітний рік	+, -	%
Чистий рух коштів від операційної діяльності				
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності				
Чистий рух коштів від фінансової діяльності				
Чистий рух грошових коштів за звітний період				

Контрольні питання:

1. Назвати завдання аналізу грошових коштів
2. Вказати порядок розрахунку та економічний зміст показників ефективності грошових потоків

Тести

1.Грошові надходження від реалізації продукції 50000 тис.грн., грошові кошти, сплачені постачальникам і підрядникам за отримані ТМЦ 15000 тис.грн., виплачені працівникам суми зарплати, лікарняні за рахунок підприємства 20000, загальна сума сплачених до бюджету податків і зборів 10000 тис.грн., сума сплаченого ЄСВ 2000 тис.грн. У Звіті про рух грошових коштів відображено:

- A. Чистий рух коштів від операційної діяльності 3000 тис.грн.
- B. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності 3000 тис.грн.
- C. Чистий рух коштів від фінансової діяльності 3000 тис.грн.
- D. Чистий рух коштів від операційної діяльності 97000 тис.грн.
- E. Чистий рух коштів від операційної діяльності 50000 тис.грн.

2.Грошові надходження від продажу необоротних активів 950 тис.грн., витрачено на придбання необоротних активів 2900 тис.грн. У Звіті про рух грошових коштів відображено:

- A. Чистий рух коштів від операційної діяльності +1950 тис.грн.
- B. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності –1950 тис.грн.
- C. Чистий рух коштів від фінансової діяльності –1950 тис.грн.
- D. Чистий рух коштів від операційної діяльності –1950 тис.грн.
- E. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності +3850 тис.грн.

3.Виплати працівникам відносять:

- A. до руху грошей від операційної діяльності
- B. до руху грошей від інвестиційної діяльності
- C. до руху грошей від фінансової діяльності
- D. до руху грошей від іншої діяльності
- E. до руху грошей від звичайної діяльності

Тема 5. Аналіз власного капіталу

1. Аналіз складу та структури власного капіталу.
2. Аналіз нерозподіленого прибутку.
3. Аналіз фінансової стійкості

Основні поняття: капітал, власний капітал, фінансовий леверидж, власний оборотний капітал, фінансова стійкість, показники фінансової стійкості.

Завдання. Зробити структурно – динамічний аналіз джерел формування коштів підприємства. Заповнити таблицю 10, використовуючи Баланс. Зробити висновки.

Таблиця 10

Аналіз джерел формування коштів підприємства

Показники	На кінець минулого року	На кінець звітнього року	+; -	%
Власний капітал				
у % до валюти				
Поточні зобов'язання				
у % до валюти				
Довгострокові зобов'язання				
у % до валюти				
Валюта балансу				
Коефіцієнт незалежності				

Контрольні питання:

1. Які джерела інформації використовують при проведенні аналізу капіталу?
2. Що входить до складу власного капіталу підприємства?
3. У чому полягає методика розрахунку власного оборотного капіталу підприємства?
4. Пояснити порядок розрахунку абсолютних показників фінансової стійкості.
5. Пояснити порядок розрахунку відносних показників фінансової стійкості.

1. Власні оборотні кошти підприємства дорівнюють 500 тис. грн., довгостроково залучені кошти 800 тис. грн., перманентний капітал становить:

- A. 800 тис. грн.
- B. 300 тис. грн.
- C. 0,4 грн/грн

- D. 1,6 грн/грн
- E. 1300 тис.грн.

2.Власний капітал 740 тис.грн., валюта балансу 2100 тис.грн.

Коефіцієнт автономії або незалежності становить:

- A. 352,4 %, що вище норми
- B. 35,2%, що нижче норми
- C. 13,6%, що нижче норми
- D. 135,2%, що вище норми
- E. 283,8%, що вище норми

3.Чистий прибуток становить 500тис.грн., дивіденди 200 тис.грн, внески на поповнення резервного капіталу становлять 100 тис.грн. Нерозподілений прибуток:

- A. 300тис.грн.
- B. 400 тис.грн.
- C. 200 тис.грн.
- D. 100 тис.грн
- E. 500 тис.грн.

4.Коефіцієнт фінансової незалежності (частка власного капіталу в активах підприємства) становить 0.86. Це означає, що на кожну гривню власних засобів, вкладених в майно підприємства, припадає:

- A. 0,16 грн. зобов'язань;
- B. 0,14 грн. зобов'язань;
- C. 1,86 грн. зобов'язань.
- D. всі відповіді правильні
- E. 0,86 грн. зобов'язань

5.Аналіз розділу Пасиву «Власний капітал» дозволяє визначити питому вагу і динаміку таких статей

- A. Короткострокові кредити банків, Поточна кредиторська заборгованість, Поточні забезпечення, Доходи майбутніх періодів, Інші поточні зобов'язання
- B. «Внесений капітал», «Капітал у дооцінках» ,«Фінансовий результат»,«Капітал у підприємствах»,«Резерви»,«Цільове фінансування»
- C. Власний капітал , Зареєстрований (пайовий) капітал , Капітал у дооцінках, Додатковий капітал, Резервний капітал, Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), Неоплачений капітал, Вилучений

капітал

Д. Довгострокові зобов'язання і забезпечення

Е. Відстрочені податкові зобов'язання, Довгострокові кредити банків, Інші довгострокові зобов'язання, Довгострокові забезпечення, Цільове фінансування

Змістовний модуль 2. Аналіз ресурсів підприємства та їх використання.

Тема 6. Аналіз виробничої програми підприємства.

1. Аналіз виробничої програми за асортиментом та структурою.
2. Аналіз ритмічності виробництва.
3. Аналіз якості продукції.

Основні поняття: виробнича програма, асортимент продукції, ритмічність виробництва, якість продукції, коефіцієнти ритмічності, аритмічності

Завдання. Зробити аналіз ритмічності виробництва продукції (робіт, послуг), якщо господарська ситуація описана у таблиці 11.

Таблиця 11

Аналіз ритмічності виробництва продукції

Період	За умов договорів (тис.грн)	Фактично (тис.грн)	Фактично/ в межах договорів
1 квартал	500	520	?
2 квартал	450	400	?
3 квартал	450	380	?
4 квартал	500	505	?
Всього:	?	?	?

Контрольні питання:

1. Охарактеризувати поняття виробнича програма.
2. Охарактеризувати поняття якість продукції.
3. Визначити економічну сутність та порядок розрахунку коефіцієнта ритмічності, аритмічності

Тести

1. Коефіцієнт ритмічності розраховується, як:

- А. співвідношення суми обсягів робіт виконаних фактично\в межах договору та суми обсягів робіт, запланованих згідно договорів
- В. співвідношення суми обсягів робіт запланованих згідно договорів та суми обсягів робіт виконаних фактично\в межах договору
- С. співвідношення суми обсягів робіт виконаних фактично та суми обсягів робіт, запланованих згідно договорів
- Д. співвідношення суми обсягів робіт, запланованих згідно договорів та обсягів робіт виконаних фактично
- Е. співвідношення суми обсягів робіт, запланованих згідно договорів та чисельності працівників

2. Коефіцієнт ритмічності дорівнює 95%. Це означає, що:

- А. умови договорів виконані на 5%;
- В. умови договорів невиконані;
- С. коефіцієнт аритмічності дорівнює 5%;
- Д. умови договорів виконані на 100%
- Е. умови договорів невиконані на 100%

3. Виробнича потужність характеризує:

- А. здатність підприємства забезпечити максимально можливий випуск продукції за певний період
- В. здатність підприємства забезпечити реалізацію продукції за певний період
- С. здатність підприємства сплатити податки
- Д. кількість робочих місць
- Е. кількість фінансових ресурсів

Тема 7. Аналіз трудових ресурсів.

1. Аналіз складу та руху персоналу підприємства.
2. Аналіз продуктивності праці.
3. Аналіз оплати праці.

Основні поняття: Звіт з праці, фонд оплати праці, розрахунки з оплати праці, продуктивність праці, зарплатовіддача

Завдання. Зробити аналіз структури і динаміки фонду оплати праці, за даними Звіту з праці у таблиці 12.

Таблиця 12

Аналіз структури і динаміки фонду оплати праці, тис.грн.

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення	
			+; -	%
Фонд оплати праці				
В т.ч.:				
Фонд основної оплати праці				
У % до всього				
Фонд додаткової оплати праці				
У % до всього				
Інші заохочувальні і компенсаційні виплати				
У % до всього				

Контрольні питання:

1. Визначити економічну сутність та порядок розрахунку коефіцієнтів обороту по прийому, по звільненню.
2. Визначити економічну сутність та порядок розрахунку продуктивності праці середнього динної, середньоденної, середньорічної.

Тести

1.Річний фонд оплати праці 5000 тис. грн., чисельність працівників 35 осіб., середня зарплата за місяць одного працівника:

- A. 50 тис.грн.
- B. 416,6 тис.грн
- C. 18,8 тис.грн
- D. 142,8 тис.грн
- E. 11,9 тис.грн.

2.Темпи росту фонду оплати праці 140%, середня заробітна плата минулого року 50 тис. грн., її темпи росту 150%. Зміна

середньої заробітної плати за рахунок зміни середньоспискової чисельності працюючих становить:

- A. 60 тис.грн.
- B. 15000 тис.грн
- C. 6 тис.грн
- D. 164 грн/день
- E. 5 тис.грн.

3.Вибули за звітний рік всього 12 працівників, прийнято 2 осіб. Кількість працівників, які вибули за власним бажанням - 5, за скороченням кадрів – 3, звільнених за порушення трудової дисципліни -1, середньооблікова чисельність працівників 45 осіб, тоді:

- A. Коефіцієнт плинності кадрів 20%, коефіцієнт обороту по прийому 4,4%, коефіцієнт обороту по звільненню 26,7%
- B. Коефіцієнт плинності кадрів 27%, коефіцієнт обороту по прийому 10%, коефіцієнт обороту по звільненню 20%
- C. Коефіцієнт плинності кадрів 47%, коефіцієнт обороту по прийому 4,4%, коефіцієнт обороту по звільненню 26,7%
- D. Коефіцієнт плинності кадрів 53%, коефіцієнт обороту по прийому 73%, коефіцієнт обороту по звільненню 27%
- E. Коефіцієнт плинності кадрів 47%, коефіцієнт обороту по прийому 4,4%, коефіцієнт обороту по звільненню 47%

4.Вибули за звітний рік всього 10 працівників, прийнято 5 осіб. Середньооблікова чисельність працівників 40 осіб, тоді:

- A. коефіцієнт обороту по прийому 12,5%, коефіцієнт обороту по звільненню 25%
- B. коефіцієнт обороту по прийому 25%, коефіцієнт обороту по звільненню 75%
- C. коефіцієнт обороту по прийому 12,5%, коефіцієнт обороту по звільненню 87,5%
- D. коефіцієнт обороту по прийому 80%, коефіцієнт обороту по звільненню 40%
- E. коефіцієнт обороту по прийому 20%, коефіцієнт обороту по звільненню 60%

5.Кількість працівників, які вибули за власним бажанням - 6, за скороченням кадрів – 2, звільнених за порушення трудової дисципліни -1, середньооблікова чисельність працівників 50

осіб, тоді:

- A. Коефіцієнт плинності кадрів 18%
- B. Коефіцієнт плинності кадрів 82%
- C. Коефіцієнт плинності кадрів 12%
- D. Коефіцієнт плинності кадрів 88%
- E. Коефіцієнт плинності кадрів 16%

Тема 8. Аналіз основних засобів підприємства

1. Аналіз складу та структури основних засобів підприємства.
2. Аналіз руху основних засобів підприємства.
3. Аналіз стану основних засобів.
4. Аналіз використання основних засобів.

Основні поняття: основні засоби, необоротні активи, Примітки, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт придатності основних засобів, коефіцієнт надходження, коефіцієнт вибуття, фондовіддача, рентабельність основних засобів.

Завдання. Проаналізувати стан основних засобів підприємства. Заповнити таблицю, побудувати графіки, використовуючи Звіт про фінансовий стан та наведений нижче приклад. Зробити висновки.

Таблиця 13

Аналіз стану основних засобів Білгород-Дністровського міжрайонного управління водного господарства за період з 1.01.2018 по 1.01.2019 роки, грн

Показники	Станом на 1.01.2018 р.	Станом на 1.01.2019 р.	Відхилення	
			Абсолютне (+;-)	Тр (%)
Основні засоби:				
первісна вартість	105990367	239000731	133010364,0	225,5
знос	96869970	222469350	125599380,0	229,7
Коефіцієнт зносу, %	91,4	93,1	1,7	
Коефіцієнт придатності, %	8,6	6,9	-1,7	

За даними таблиці 13 можна зробити висновки, що зношеність основних засобів установи має тенденцію до збільшення, що оцінюється негативно. Так, станом на 1.01.2018 року коефіцієнт спрацювання, або зносу становив 91,4%. Це означає, що 91,4% від первісної вартості основних засобів було спрацьовано.

На 1.01.2019 року коефіцієнт зносу зріс на 1,7 % і становив 93,1 % від первісної вартості. Причиною цього є перевищення темпів росту нарахованого зносу основних засобів над темпами росту їх первісної вартості, тобто, відбувається недостатнє оновлення. Проте, спрацювання основних засобів установи є дуже значним. Якщо розглянути коефіцієнт придатності основних засобів, то можна зробити висновки, що технічний стан основних засобів критичний.

Так, придатні до використання станом на 1.01.2018 року 8,6% всіх основних засобів, станом на 1.01.2019 року 6,9%. Це свідчить про обмежені можливості установи підтримувати високу продуктивність праці, мати невеликі витрати на поточний ремонт основних засобів.

Динаміка показників стану основних засобів Білгород-Дністровського міжрайонного управління водного господарства за період з 1.01.2018 по 1.01.2019 роки представлена на рис. 3.

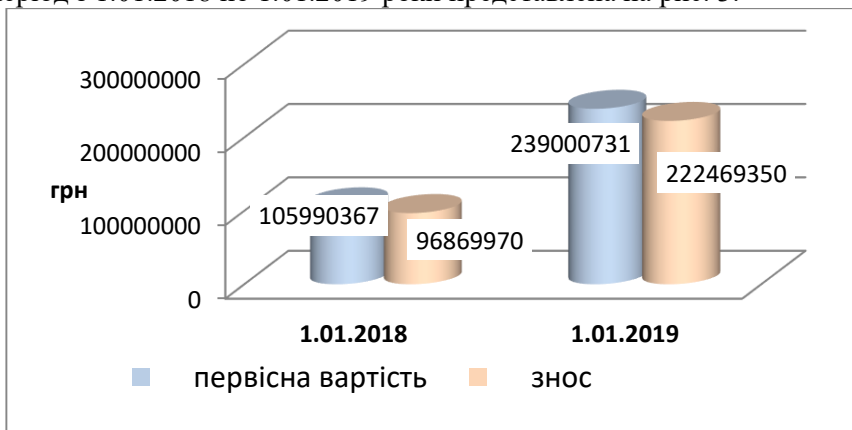

Рис. 3. Динаміка показників стану основних засобів Білгород-Дністровського міжрайонного управління водного господарства за період з 1.01.2018 по 1.01.2019 роки

Контрольні питання:

1. Які джерела інформації використовують при аналізі основних засобів підприємства?
2. Як класифікуються основні засоби у Примітках?
3. Які Ви знаєте показники стану та руху основних засобів?
4. Які показники використовують з метою оцінки ефективності використання основних засобів?

Тести

1. Середньорічна вартість основних засобів 250 тис. грн., сума зносу основних засобів 70 тис. грн., тоді

- А. коефіцієнт спрацювання 28%, коефіцієнт придатності 72%, що свідчить про нормальний стан основних засобів
- В. коефіцієнт спрацювання 72%, коефіцієнт придатності 28%, що свідчить про нормальний стан основних засобів
- С. коефіцієнт спрацювання 72%, коефіцієнт придатності 28%, що свідчить про значне спрацювання основних засобів
- Д. коефіцієнт спрацювання 28%, коефіцієнт придатності 72%, що свідчить про значне спрацювання основних засобів
- Е. коефіцієнт спрацювання 28%, коефіцієнт придатності 100%, що свідчить про незначне спрацювання основних засобів

2. Вартість основних засобів на початок року 350 тис грн, на кінець року 450 тис грн, середньорічна чисельність працюючих 60 чол. Фондоозбросність праці становить

- А. 5,83 тис.грн/чол
- В. 7,5 тис.грн/чол
- С. 1,67 тис.грн/чол
- Д. 6,67 тис.грн/чол.
- Е. 6,67%

3. Зміна фондовіддачі (Фв) за рахунок зміни обсягу виготовленої продукції (Оп) методом відносних різниць розраховується за формулою (де Тр - темпи росту; ОЗ – середня вартість основних засобів, Фвм фондовіддача минулого року)

- А. $Тр \cdot ОЗ / Тр \cdot Фв$
- В. $Тр \cdot Фв - Тр \cdot ОЗ$

C. $((\text{TrOЗ}-100)/100) \cdot \Phi_{\text{ВМ}}$

D. $((\text{TrO}-100)/100) \cdot \Phi_{\text{ВМ}}$

E. $((\text{Tr}\Phi_{\text{В}}-\text{TrOЗ})/100) \cdot \Phi_{\text{ВМ}}$

4. Чистий прибуток в минулому році становив 200 тис.грн, а в звітному 300 тис.грн.; середня вартість основних засобів відповідно 400 тис. грн. і 500 тис.грн. Рентабельність ОЗ підприємства :

A. зросла на 10%, динаміка показника є позитивною

B. знизилась на 10%, динаміка показника є негативною

C. зросла на 1%, динаміка показника є позитивною

D. знизилась на 1%, динаміка показника є позитивною

E. знизилась на 50%, динаміка показника є позитивною

5. Вартість придбаних основних засобів 800 тис. грн., вартість основних засобів на кінець року 25000 тис. грн., коефіцієнт оновлення

A. 97%

B. 31,25%

C. 6,25%

D. 75%

E. 3,2%

Тема 9. Аналіз запасів підприємства

1. Аналіз складу та структури запасів підприємства.
2. Аналіз надходження та витрачання матеріальних ресурсів підприємства.
3. Аналіз використання запасів.

Основні поняття: запаси, товари, ефективність використання запасів, матеріалоемність, матеріаловіддача.

Завдання. Проаналізувати матеріаловіддачу підприємства. Заповнити таблицю 14, використовуючи Звіт про фінансовий стан та Звіт про фінансові результати Зробити висновки.

Таблиця 14

Аналіз матеріаловіддачі підприємства

Показники	На кінець минулого року	На кінець звітнього року	+; -	%
Матеріальні витрати, тис.грн.				
Обсяг реалізованої продукції, тис.грн.				
Матеріаловіддача, грн./грн				

Контрольні питання:

1. Які джерела інформації використовують при аналізі запасів підприємства?
2. Як класифікуються запаси у Примітках?
3. Які Ви знаєте показники використання запасів?

Тести

1.Матеріаломісткість свідчить про:

- A. ефективність використання трудових ресурсів
- B. ефективність використання фонду оплати праці підприємства
- C. середню заробітну плату
- D. ефективність використання основних засобів
- E. ефективність використання запасів

2.Ефективність використання матеріальних ресурсів відображають такі показники:

- A. фондоемність і фондівіддача
- B. продуктивність праці
- C. матеріаловіддача і матеріалоемність
- D. собівартість
- E. зарплатовіддача

3.Динаміка запасів впливає на динаміку

- A. оборотних активів
- B. фонду оплати праці
- C. власного капіталу
- D. необоротних активів
- E. інше

4.Тривалість обігу запасів в минулому році 70 днів, у звітному 55 днів. Тенденція зміни тривалості обігу оцінюється як:

- A. негативна і свідчить про вивільнення коштів
- B. позитивна і свідчить про додаткове залучення коштів
- C. негативна і свідчить про додаткове залучення коштів
- D. позитивна і свідчить про вивільнення коштів
- E. негативна проте додаткового залучення коштів не вимагає

5.Інформація про запаси у Звіті про фінансовий стан наводиться у:

- A. I розділі пасиву
- B. II розділі пасиву
- C. II розділі активу
- D. I розділі активу
- E. такої інформації в даному звіті немає

Список рекомендованої літератури

1. Верховна рада України (Законодавство України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.10.2020).
2. Кабінет міністрів України (Урядовий портал). URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 29.12.2019).
3. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk> (дата звернення 29.10.2020).
4. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 29.10.2020).
5. Фінансові звіти емітентів цінних паперів. URL: <https://smida.gov.ua/> (дата звернення 29.10.2020).
6. Державна фіскальна служба. URL: www.visnuk.com.ua/ru/ (дата звернення 29.10.2020).
7. Наказ про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-ПВ (квартальна) «Звіт із праці» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178832-20#Text> (дата звернення 29.10.2020).
8. Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 29.10.2020).
9. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань URL: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch> (дата звернення 29.10.2020).

10. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/> (дата звернення 29.10.2020).
11. Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
12. Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності : практикум / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. 2-ге вид., доопрац. і допов. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 156 с.
13. Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції : монографія / Н. М. Позняковська, С. Я. Зубілевич, О. Л. Міклуха та ін. Рівне : НУВГП, 2019. 414 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/14323/> (дата звернення 29.10.2020).
14. 06-02-239 Міклуха, О. Л. (2018) Методичні вказівки та завдання до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Рівне : НУВГП, 2018, 28 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/12778/> (дата звернення 29.10.2020).
15. 06-02-238 Міклуха, О. Л. (2018) Методичні вказівки до курсової роботи з навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Рівне : НУВГП, 2018, 18с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/12777/> (дата звернення 29.10.2020).